

**DRAMMEN
KOMMUNE**
- et godt sted å leve

Investeringer innenfor helse og omsorg

Helhetlig strategi for omsorgsbygg

Hovedutvalg for helse, sosial og omsorg 8.6.2023

Investeringer innenfor helse og omsorg

- Ramme på 225 mill. kr pr år
- Sett på hvordan pengene skal brukes
- Har to alternative investeringspakker
- To alternative sykehjemsløsninger
- Sett av andre prosjekter for å sikre heldøgns omsorgsplasser
- Summen av sykehjemmene og de andre prosjektene – dekker behovet for plasser

- To investeringsløp

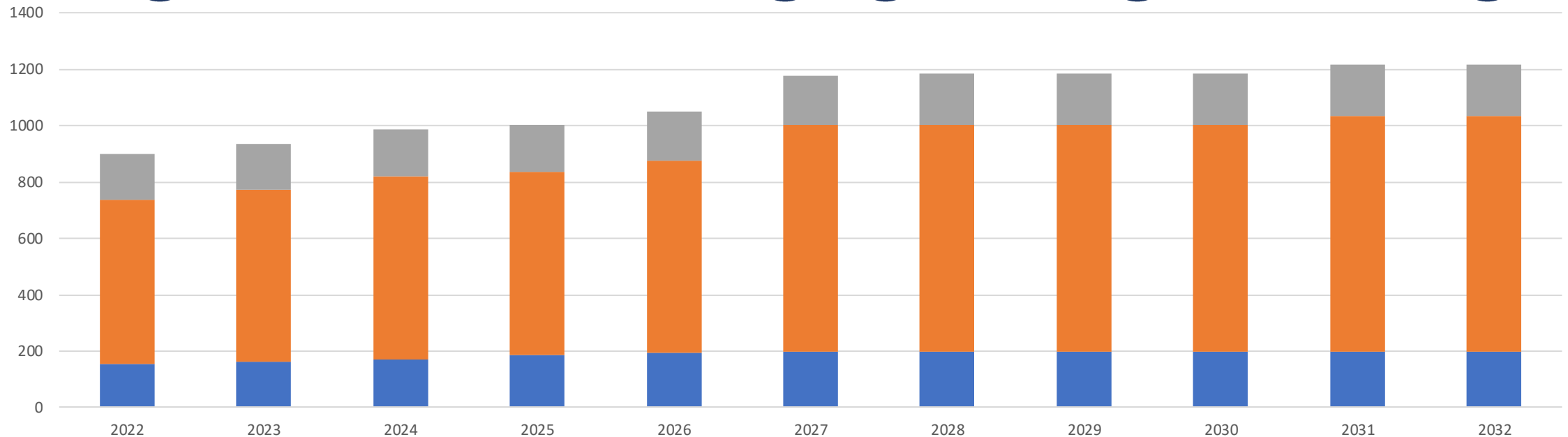
Behov for boliger med heldøgns omsorg

- Oppdatert kunnskapsgrunnlag
 - Demografifremskriving
 - Vurdering av behov for plasser og boliger til eldre basert på framskriving på de over 80
 - Vurdering av behovet for økt kapasitet for boliger for personer med nedsatt funksjonsevne
 - Vurdering av behovet for endret innretning av boliger med bemanning for personer med rus -og psykisk helseutfordringer
- Prognose

Framskrevet behov for sykehjems plasser og boliger med bemanning og heldøgns omsorg

- Rus og psykisk helse
- Hjemmetjenester og institusjon
- Tjenester til mennesker med nedsatt funksjonsevne

Behov for
300 – 330
nye plasser
og boliger

Krokstad sykehjem nytt konsept

- Kommunestyrets vedtak 28.03.2023 (utdrag av vedtak i sak 30/23)
 - *"Rådmannen utreder videre muligheten for bygging av sykehjem i Krokstadelva til en lavere kostnad enn det som ble lagt fram for en investeringsbeslutning i juni 2022*
 - *Utredningen må vise muligheten og eventuelle kostnader ved kjøkkenløsninger på sykehjemmet som sikrer godt tilberedt, kortreist mat som sikrer matlukt i gangene. Utredningen må hensynta og vise muligheten for dagsenter tilknyttet sykehjemmet i Krokstadelva*
 - *Kommunen må tilpasse det nye sykehjemmet slik at det optimaliseres med Husbankens krav"*

Sammenligning av de to sykehjemsprosjektene

Alternativ	Antall plasser	Antall m2	Produksjonskjøkken	Dagsenter	Hjemmetjenestebase
Krokstad 1 (opprinnelig prosjekt)	128	18 000	Inkludert	Inkludert	Inkludert
Krokstad 2 (nytt konsept)	120	11 739	Tillegg	Tillegg	Nei

Sammenligning av de to sykehjemsprosjektene investering

Indeks pr. mars 2023 (i hele tusen)	Krokstad 1 (opprinnelig)	Krokstad 2 (nytt)
Kostnad P50		
Kostnad P50	1 387 000	823 000
Med dagsenter	Inkludert	850 000
Med produksjonskjøkken	Inkludert	846 000
Med både dagsenter og produksjonskjøkken	Inkludert	873 000
Kostnad P85		
Kostnad P85	1 652 000	1 054 000
Med dagsenter	Inkludert	1 088 000
Med produksjonskjøkken	Inkludert	1 083 000
Med både dagsenter og produksjonskjøkken	Inkludert	1 117 000
Tillegg for inventar (anslag)	45 802	38 000

Krokstad sykehjem 2 – nytt konsept

Hva som er utredet:

- OPAK
 - En rapport basert på erfarings-/nøkkeltall og gjennomsnittstall, samt generelle betraktninger på arealbehov
 - 120 beboere basert på optimalisert bygningsform gitt reguleringshøyde på 3 etasjer
 - Areal pr beboer ble satt til 100 m²
 - Totalt antall kvadratmeter 12 000
 - Kvadratmeterpris på P 50 nivå pr november 2022 = 63.000 kr/pr m² – 756 millioner kroner
 - En godt dokumentert rapport som sannsynligjorde muligheten for å bygge et rimeligere sykehjem

Krokstad sykehjem 2 – nytt konsept

Hva som er utredet:

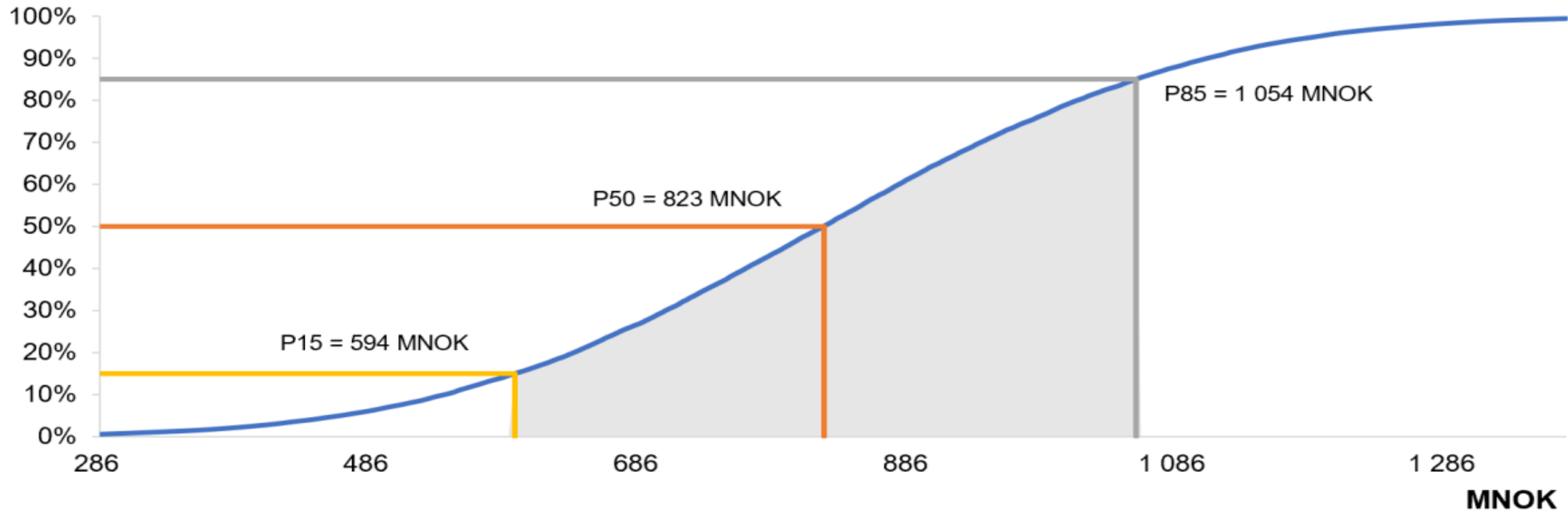

- Marstrand
 - En rapport som bygger videre på OPAK sin rapport
 - Arealbehov er vurdert konkret og optimalisert gjennom en overordnet medvirkning, dog ikke tegnet ut
 - Arealbehov uten produksjonskjøkken, dagsenter og hjemmetjenestebase 11 739 m²
 - Gjennomført en usikkerhetsanalyse
 - Kvadratmeterpris regulert til pris pr mars 2023 = 70.100 kr/pr m² – 823 millioner kroner (P50)

Krokstad sykehjem2 - P50

S - kurve

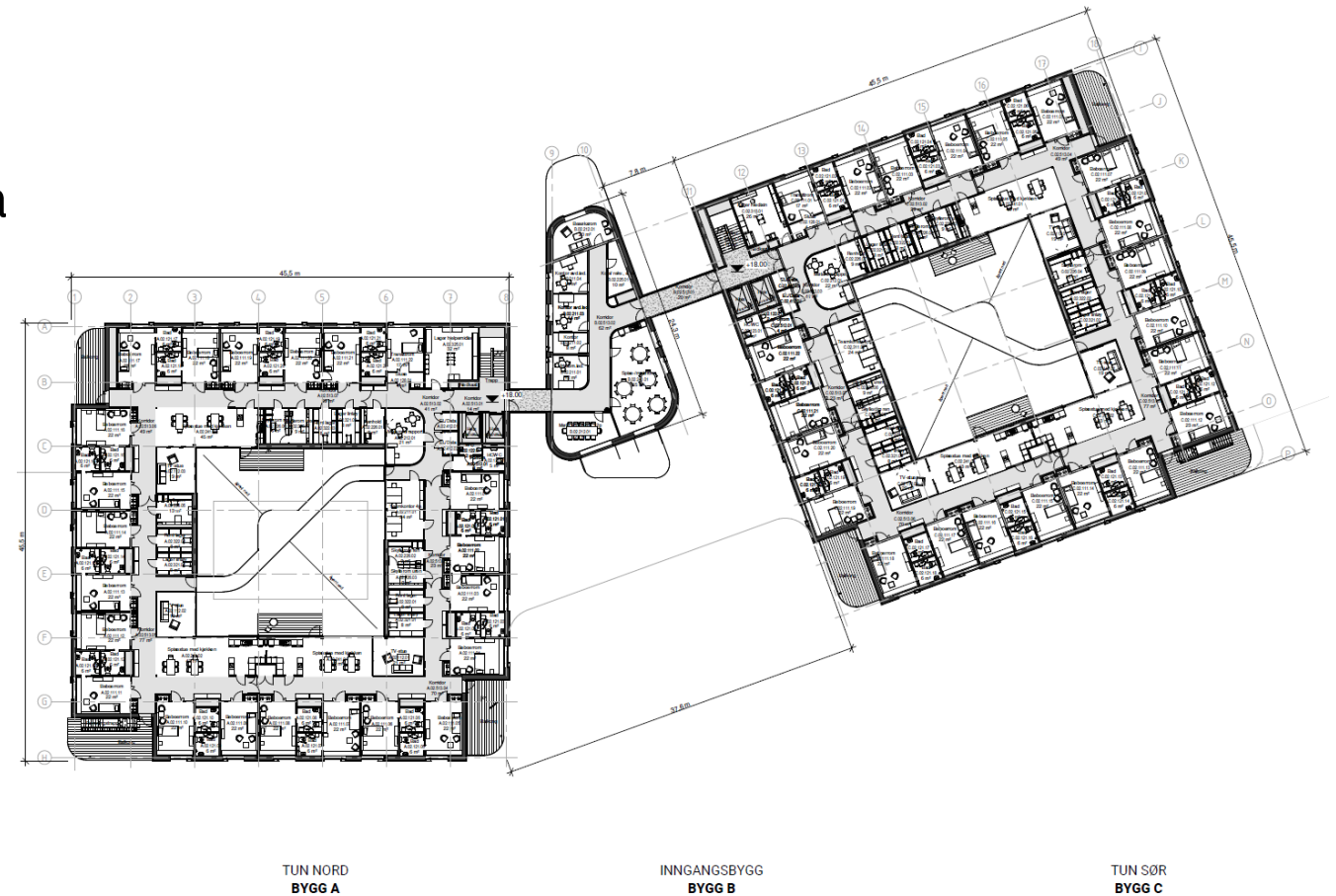

■ P15-P85 — S-Kurve — Forventet kostnad — P85 — P15

Drift ved de to konseptene

- Bygningsmessige forhold
 - Betydning for bemanning - differanse
 - Endringer i Husbankens retningslinjer fra 2018
 - Antall kvm, drift og koordinering
- Kjøkken
 - Produksjonskjøkken vs mottakskjøkken
- Dag og aktivitetssenter for hjemmeboende
- Hjemmetjenesten og andre støttefunksjoner

Sammenligning av de to sykehjemsprosjektene drift

(i hele tusen)	Krokstad1	Krokstad2
Kostnad sykehjemsdrift per år inkl drift	127 000 (992 tusen per plass)	100 828 (840 tusen per plass)
Drift av dagsenter	13 158	13 158
Drift av produksjonskjøkken inkl. cafe	16 855	
Drift av mottakskjøkken		5 864
Totalt med drift av kjøkken og dagsenter	157 013	119 850

Samlet fremdrift og behovsdekning hjemmetjenester og institusjon

Boliger og plasser i hjemmetjenester og institusjon									
Fremdrift ved bygging av nytt konsept for Krokstad sykehjem 2 (rådmannens anbefaling)									
2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032
Antall boliger og plasser									
28(28)	52(24)	70(18)	100(30)	220 (120)	260 (40)				
Fredholt									
	Gulskogen								
		Konnerud							
		Åskollen							
		Sykehjem Krokstad 2 (nytt konsept)							
							Resterende boliger		

Samlet fremdrift og behovsdekning hjemmetjenester og institusjon alternativ fremdrift

Boliger og plasser i hjemmetjenester og institusjon									
Fremdrift ved bygging av opprinnelig konsept for Krokstad sykehjem 1									
2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032
Antall boliger og plasser									
28(28)	54(24)	70(18)	198(128)			228(30)			260(32)
Fredholt									
	Gulskogen								
		Konnerud							
			Sykehjem Krokstad 1 (opprinnelig konsept)						
				Åskollen					
								Resterende boliger	

Andre prosjekter for plasser med heldøgns omsorg (boliger)

- Samlet behov for 50 til 70 boliger i perioden 2023 – 2032
 - 40-50 boliger med heldøgns omsorg for personer med nedsatt funksjonsevne
 - 10 til 20 boliger for personer med psykisk helse- og rusutfordringer
- En andel av behovet kan dekket gjennom private initiativ og ved å sette inn bemanning i tilknytning til eksisterende utleieboliger og boliger innbygger kjøper selv

Fremdrift og behovsdekning boliger til personer med rus- og psykiske helseutfordringer

Fremdrift og behovsdekning boliger til personer med rus- og psykiske helseutfordringer

2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032

Antall boliger og plasser

10 (10)

20 (10)

Tilrettelegge eksisterende bygg for heldøgns omsorg ved å etablere baselokaler

Bygge/tilpasse spesielt tilrettelagte boenheter med få plasser

*Behovet er 10 til 20 boliger i perioden. Antall boliger i hvert prosjekt og tidspunkt for ferdigstillelse vil bli justert i løpet av perioden

Samlet oversikt

Boliger og plasser Helse og omsorg, samlet plan 2023 - 2032									
2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032
Antall boliger og plasser									
36(36)	60(24)	102 (42)	142(40)	277 (135)	287 (10)		327 (40)		
P06 Fredholt (28)									
P05 Bolig med base (8)									
	P06 Gulskogen (24)								
		P06 Konnerud (18)							
		P05 bolig med base, kjøp av baser og leiligheter (24)							
		P07 Tilrettelegge bygg med baselokaler (10)							
	P06 Åskollen (30)								
		P05 Boligkonsepter som er under utvikling (8-15)							
	P06 Sykehjem Krokstadelva (nytt konsept) (120)								
			P07 Tilrettelagte boenheter m/få plasser (10)						
							P06 Resterende boliger (40)		

Helhetlig strategi for bygg med helse- og omsorgsformål

- Revidert sluttbehandling
- Oppdatert behovsvurdering og justert på to strategier som handler om antall plasser og boliger som foreslås bygget
- Strategi nr. 3 - Økning i antall boliger som kan disponeres til heldøgns omsorg
 - Dette kan løses ved;
 - samarbeid med ideelle aktører
 - samarbeid med private aktører
 - samarbeid med pårørende
 - ombygging og utbygging av kommunens omsorgsboliger til heldøgnsomsorg, primært de som ligger i nær tilknytning til ett av kommunens
 - Boligene er planlagt for hele målgruppen, det vil si alle med behov for heldøgns omsorg, uansett alder.
 - Kommunens økonomi er hensyntatt når antallet nye boliger er estimert. Det forutsettes at behovet for nye boliger vurderes fortløpende i planperioden
- Strategi nr. 4 Det skal bygges ett nytt sykehjem
 - I tillegg til økningen i både antall og andel boliger tilrettelagt for heldøgns omsorg, er det behov for et nytt sykehjem
 - Etter at et sykehjem i Krokstadelva er ferdigstilt planlegges videre økning i kapasitet å skje gjennom videreutvikling av boligkonsepter utenfor institusjon.
 - Det kan bli behov for å bygge nye sykehjem. Det vil først skje etter denne planperioden, men planlegging må skje i god tid

Investeringsbudsjettet i rammesaken 2023 – helse og omsorg med Krokstad 2

- Oversikt over foreslått budsjett for helse og omsorg i planperioden 2024-2028. Krokstad 2 – nytt forenklet Krokstad sykehjem

Prosjekter	2024	2025	2026	2027	2028 Total	
DEKF P05 Kjøp av baser i Konnerudparken (HDO)	10 000 000	-	-	-	-	10 000 000
DEKF P05 Kjøp av boenheter (HDO)	45 000 000	-	-	-	-	45 000 000
DEKF P05 Korsveien 68 - botilbud med base (HDO)	15 000 000	38 000 000	10 000 000	-	-	63 000 000
DEKF P06 Gulskogen (HDO)	80 000 000	-	-	-	-	80 000 000
DEKF P06 Konnerud (HDO)	2 000 000	3 000 000	-	-	-	5 000 000
DEKF P06 Nytt forenklet sykehjem (HDO)	15 000 000	25 000 000	390 000 000	345 000 000	45 000 000	820 000 000
DEKF P06 Solberglia sykehjem (HDO)	7 000 000	25 000 000	25 000 000	-	-	57 000 000
DEKF P06 Åskollen (HDO)	10 000 000	80 000 000	90 000 000	15 000 000	-	195 000 000
DEKF P07 Boliger og baser (HDO)	15 000 000	15 000 000	-	-	-	30 000 000
Total	199 000 000	186 000 000	515 000 000	360 000 000	45 000 000	1 305 000 000
Budsjett	225 000 000	225 000 000	225 000 000	225 000 000	225 000 000	1 125 000 000
Over (-)/Under budsjett	26 000 000	39 000 000 -	290 000 000 -	135 000 000	180 000 000 -	180 000 000

Investeringsbudsjettet i rammesaken 2023 - helse og omsorg med Krokstad 1

- Oversikt over foreslått budsjett for helse og omsorg i planperioden 2024-2028. Krokstad 1 – opprinnelig Krokstad sykehjem og nybygg ved Åskollen sykehjem

Prosjekter	2024	2025	2026	2027	2028 Total				
DEKF P05 Kjøp av baser i Konnerudparken (HDO)	10 000 000	-	-	-	10 000 000				
DEKF P05 Kjøp av boenheter (HDO)	45 000 000	-	-	-	45 000 000				
DEKF P05 Korsveien 68 - botilbud med base (HDO)	15 000 000	38 000 000	10 000 000	-	63 000 000				
DEKF P06 Gulskogen (HDO)	80 000 000	-	-	-	80 000 000				
DEKF P06 Konnerud (HDO)	2 000 000	3 000 000	-	-	5 000 000				
DEKF P06 Nytt sykehjem opprinnelig prosjekt (HDO)	85 000 000	800 000 000	450 000 000	45 000 000	1 380 000 000				
DEKF P06 Solberglia sykehjem (HDO)	7 000 000	25 000 000	25 000 000	-	57 000 000				
DEKF P06 Åskollen (HDO)		5 000 000	10 000 000	80 000 000	90 000 000	185 000 000			
DEKF P07 Boliger og baser (HDO)	15 000 000	15 000 000	-	-	-	30 000 000			
Total	259 000 000	886 000 000	495 000 000	125 000 000	90 000 000	1 855 000 000			
Budsjett	225 000 000	225 000 000	225 000 000	225 000 000	225 000 000	1 125 000 000			
Over (-)/Under budsjett	-	34 000 000	-	661 000 000	-270 000 000	100 000 000	135 000 000	-	730 000 000

Vurdering av marked og prisstigning - Drammen Eiendom KF

1. Markedet

2. Usikkerhetsfaktorer

3. Utsiktene videre

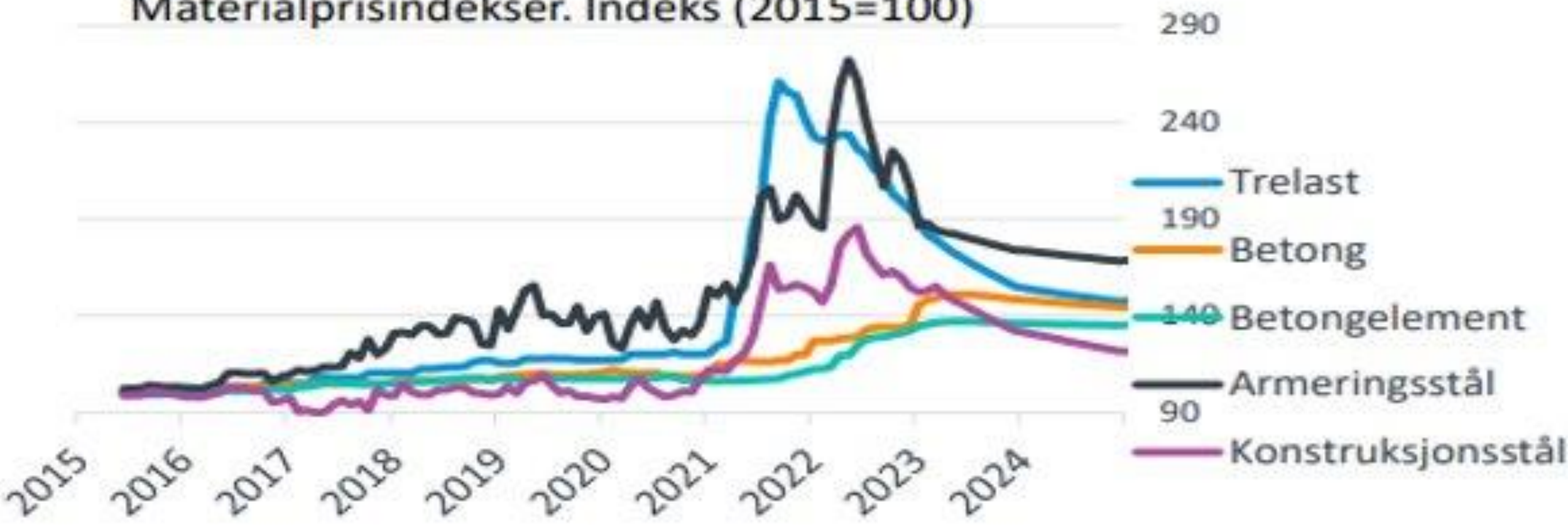

Markedet

- **Materialkostnadene**
 - totalt sett fremdeles høye, men lavere enn i 2022
- **Byggeaktiviteten**
 - bremser, spesielt innen bolig, men også innenfor yrkesbygg
- **Byggekostnadene**
 - byggekostnadsveksten er dempet, men kostnadsnivået fortsatt svært høyt

Materialprisindekser. Indeks (2015=100)

Usikkerhetsfaktorer

- Pandemi – forbi i de fleste land
- Energi – mindre knapphet i Europa, pga mildere vinter enn ventet
- Krig i Ukraina – påvirker ikke markedet i like stor grad nå
- Lav kronekurs - gjør import dyrere
- Arbeidskraft – dyrere

Utsiktene videre

- Fortsatt store usikkerheter i markedet
- Vi er sannsynligvis tilbake til en mer forutsigbar situasjon
- Materialkostnad på noen materialer er på vei ned, mens materialkostnad for de materialene som er energikrevende å produsere forblir høye. Totalt ventes en utflating og nedgang
- Arbeidskraftskostnadene er en av faktorene som bidrar til å holde prisene oppe. Utenlandske arbeidere som tidligere bidro til å holde veksten nede er ikke lenger i markedet
- Det forventes at byggekostnadene vil stabilisere seg på et høyere nivå enn før pandemien

DRAMMEN
KOMMUNE
- et godt sted å leve